HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

ביש חייסס. [ה] תלמוד תורה: **ביקור חולים וקבורה.** פרכינן בגלו מציאות [ב"מ ל:] היינו גמילות חסדים ומוקי לה ביקור חולים בבן גילו ומוטל אחד משמשים בחליו וקבורה בזקן ואינו לפי כבודו ואפילו הכי חייב: **שנשא ונתן ביד.** וזיכה את החייב שהיה לו משכון למלוה ממנו ונטל דיין למשכון והחזירו ללוה. וחייב את הזוכה נטל ביד ממון מן הנתבע ושילם לתובע. וטימא את הטהור נטל שרץ בידים וזרקו עליה לטמאו ולאי להחזיק בבריו. וטיהר את הטמא נטל הדיין לפירות טמאים וערבן עם שאר פירות האיש השואלו. והוה ליה עושה מעשה בידים ומזיק והכי מפרש בסנהדרין בפרק אחד דיני ממונות (דף נג.): **קידש.** אסר את התבואה: **מחילת הכרס.** קיימא לן היה גדל בנתייס זה סומך זרעיס לגדל מכאן וזה סומך גפיס לגדל מכאן בלא יחפור (ב"ב דף כו.): גדור

לפנים משורת הדין עבד כדתני [רב יוסף] והודעת להם וגו'. והך ברייתא מייתי נמי בפרק אלו מציאות (ב"מ דף ל:) גבי זקן ואינו לפי כבודו ורבי ישמעאל בר' יוסי לפנים משורת הדין עבד כדתני כו' אבל בסוף פרק האומנים (שם דף פג.) גבי רבה בר רב הונא דשקלינהו לגלימייהו דהנהו שקולאי לא מייתי לה אלא מייתי למען תלך בדרך טובים' ומפ' הר"י מאוליינ"ש דלא שייך לפנים משורת הדין אלא בדבר שאחרים חייבין וזה פטור כמו רבי חייא דהכא ור' ישמעאל ברבי יוסי בגלו מציאות (שם דף ל:) אבל בהתיא דרבה בר רב הונא אין חילוק בינו לבין אחרים ואין נראה דבפרק אלו מציאות (שם דף כד: ושם[ו]) אמר דעבד לפנים משורת הדין גבי הא [דאבוה] דשמואל אשכחינהו לנהר חמרי במדברא אהדרינהו למרייהו לבתר תריסר ירחי שתא ובההיא פטרי כ"ע וי"ל דבהנהו שקולאי לא שייך לפנים משורת הדין כיון שעשו לו היזק גדול בפשיעה ששיבדו לו חבית של יין: **אחוי דינר לר' אלעזר.** אבמי הוה ליך למיגמר דאי לא הוה ליך למיגמר לא היה מחויב כדמשמע גבי ר' חייא דעבד לפנים משורת הדין והא דקאמר [ז] (מר) חזי דעלך קסמכינא אפילו לא אמר הוה מחייב כמו ר' חייא דאמר הכי הוה מחייב ליה הוה מחייב אי לאו משום דלא הוה ליך למילף ורב אלפס כתב דלעולם לא מחייב עד שיאמרו לו: **טימא** את הטהור. אע"ג דאמר בהניזקין (גיטין דף נב:) המטמא והמדמע והמנסך בשוגג פטור הכא אית ליה לחיובי אע"ג דשוגג הוא מהאיה טעמא דמחייב התם במזיד למ"ד היזק שאין ניכר לא שמיה היזק כדי שלא יהא כל אחד ואחד הולך ומטמא טהרותיו של חבירו הכא נמי חייב כדי שידקדק בדין יפה ולמ"ד נמי שמיה היזק ושוגג פטור כדי שיודיעו הכא חייב דליכא למיחש להכי דאפילו טיהר את הטמא ועירבו עם פירותיו ליכא למיחש שמא אח"כ לא יודיענו שהן טמאים דכיון שדיין זה חכם ובעל הוראה ולאי יודיענו: **טיהר את הטמא מה שעשה עשוי וישלם מביתו.** א"א לישב טיהר את הטמא בשוס ענין אלא כשעירבו עם פירותיו כדמפרש במסקנא בפ' אחד דיני ממונות (סנהדרין דף נ: ושם[ח]) ובפרק עד כמה (בכורות דף כח: ושם) דאם הן בענין לא מה שעשה עשוי ולא ישלם מביתו שייך בהן והא דלא מפרש הכי אלא כי מוקי לה כשנשא ונתן ביד לאו משום דמעיקרא לאו בהכי עסקינן אלא דמעיקרא לא איירי כשעירבן חכם אלא הבעלים אבל במסקנא קאמר שהחכם בעצמו עירבן ובבכורות שבא לישב וישלם מביתו בטיהר את הטמא כשעירבו עם פירותיו איירי כשעירב עם פירות מועטים ובסנהדרין שבא לישב מה שעשה עשוי איירי כשעירבו עם פירות מרובים ונתבטלו הטמאים ברוב דתרוייהו ליכא לאוקמי בענין אחד דפשיטא דבמקום מה שעשה עשוי שהוא טהור לא שייך ישלם מביתו וא"ת למאי דבעי לאוקמי כר"מ היכי מתבטלים הטמאים ברוב והא ס"ל לר"מ בהניזקין (גיטין דף נד:) גבי אגוזי פרך ורימוני באדן נפלו ונתפצעו אפילו שוגג לא יעלו וי"ל דשוגג כי האי שעשה ע"פ חכם לא קנים ר' מאיר א"ל התם דוקא שנתפצעו אחר הנפילה שנאסרו בתחילת תערובתן קאמר ר' מאיר דלא יעלו אבל אם נתפצעו קודם שנתערבו מודה ר"מ דשרי א"ג בהך מילתא דוקא דלאין דינא דגרמי אתיא כר"מ ותימה מאי בעי לאתויי מהכא דר' מאיר [ט] דלאין דינא דגרמי ואמאי מוקי לה נמי כשנשא ונתן ביד בלא נשא ונתן ביד חייב אפילו לרבנן דלא אייני דינא דגרמי כיון דבאמירה בעלמא קם דינא כדמוכח בפרק אחד דיני ממונות (סנהדרין דף נג. ושם[י]) דקאמר אי אמרת בשאמא טעה בדבר משנה אין חוזר אלמא קם דינא הייינו דקתמהת ר"מ אלא אי אמרת חוזר נימא ליה כיון דאילו הואי פרה [קמן] הוה הדרא השתא נמי דיקא לאו דינא ואלו כלוס עבדת והתם ע"כ אתי כרבנן דלר"מ דלאין דינא דגרמי אע"ג דאילו הואי קמן הוה הדר היה לו להתחייב כמו מראה דינר לשולחני דחייב אע"ג דאילו הוה קמן הוה מהדר ליה וי"ל דלעולם ההיא סוגיא כר"מ ולא דמי למראה דינר לשולחני דכיון שהראהו לשולחני שוב לא היה לו להראותו לאחר אבל גבי פרה כשאסרה לו חכם זה לא היה לו למהר להאכילה לכלבים או לערבם עם פירות והיה לו לישאל עדיין לחכם אחר ומיהו קשה מטיהר (כ) המטמא אמאי מחייב חכם אפילו לר"מ במה שעירבו בעל הבית עם פירות נימא כיון דאילו לא עירבו הוה הדר השתא נמי לאו כלום עבד וכן בריש הכא דהכי עבד עד כמה (בכורות דף כח.) דתנן מי שאינו מומחה וראה את הבכור ונשחט על פיו הרי זה יקבר ושלם מביתו ואמאי נימא כיון דאילו לא נשחט היה מותר השתא נמי לאו כלום עבד וע"ק דע"כ סוגיא דהכא ודבכורות דלא כרב חסדא דהא משמע דאליבא דר"מ ניחא ליה בלא נשא ונתן ביד אלא כרב ששת וא"כ כיון דמה שעשה עשוי משום דאיירי דטעה בשיקול הדעת כדמוקי לה רב ששת בריש סנהדרין (דף ו.) למה נתחייב הדיין לרבנן במאי דנגע ביה שרץ הלא אלו הכי מה שעשה עשוי ועוד היכא דקם דינא למה לא יתחייב אפילו לרבנן דלא אייני דינא דגרמי מ"ש מהכאים שפיגלו במקדש דמזידין חייבין בין לר"מ בין לרבנן אע"ג דבדבור בעלמא מיפסל ולא חשיב דינא דגרמי ונראה לפרש דכל היכא דקם דינא אפילו בדבור חשיב כמעשה ולא כגרמא ומחייב אפילו לרבנן אבל היכא דאילו הוה קמן הוה הדר כגון מראה דינר וכגון טעה בדבר משנה לר"מ חייב ולרבנן פטור דהא ולאי גרמא הוא מה שהאכילו אחרי כן על פיו או מה שעירבו עם פירותיו וסוגיא דסנהדרין כרבנן והא דבעי הכא לאוקומי דר"מ (ג) דלאין דינא דגרמי מטיהר את הטמא דייק דחייב חכם במה שעירבם בעל הבית עם פירותיו ומחייב את הזוכה דחייב חכם אמאי דשילם זכאי אחר כך אבל טימא את הטהור וזיכה את החייב בדבורו של חכם מה שעשה עשוי חייב לשלם אפילו לרבנן דלא אייני דינא דגרמי וכן בפרק עד כמה (בכורות דף כח:) דקאמר נימא תנן סתמא כר"מ משום טיהר את הטמא וחייב את הזוכה קאמר ולא משום טימא את הטהור וזיכה את החייב והא דמפרש התם לשויי מתני' כרבנן טימא את הטהור דנגע בה שרץ זיכה את החייב שהיה לו משכון ונטלו הימנו אגב אחרינא מפרש להו א"ג סוגיא דהתם כרב חסדא ומפרש האמת וישאל דמי שאין מומחה וראה את הבכור ונשחט על פיו לאו דוקא אלא הוא עצמו שחטו וא"ע לרבנן מ"ש דפטרי בשורף שטרות חבירו מטימא הטהור וכהנים שפיגלו דלא חשיב דינא דגרמי דמה לי אם גורם לו הפסד ע"י ששורף שטרותיו ומה לי ע"י דיבורו ול"ל דדיבור חשיב כמעשה והוי מזיק בגוף הממון בידים אבל בשורף שטר אינו נוגע בגוף הממון ויירא בעלמא הוא דקלי מיניה ואין (ד) אלא גרם בעלמא ועוד י"ל דסוגיא דהכא ודבכורות דלא כרב חסדא דלא קם דינא בדיבורי' בעלמא ואייני בנשא ונתן ביד כדמוקי התם רב חסדא אלא דס"ד דגמ' דנשא ונתן בעלי דינין ודחי דאיירי בנשא ונתן ביד הדיין עצמו: **שאני התם דבידים עביד.** תימה ודקאמר לה מאי קאמר לה וי"ל משום דאין אמר משתנה מיד כשנותן בסממנים דאין קולט הצבע מיד עד ג' ימים או ג' וגרמא בעלמא הוא ודומה למסכך גפנו שאין מזיק עד אחר זמן ובתרוייהו משני בידים קעביד ומ"מ מסכך גפנו לא מזיק כל כך בידים כמו בגמר לצבע לפיכך הביאה אחר כך: **מחיצת** הכרם שנפרצה כו'. אור"ת שאין (ה) משנה בשום מקום אלא בריית"א היא ומ"מ דייק דאתיא כר"מ [ט] מכח ההיא משנה דהמסכך דלעיל דפליגי התם בסיפא ר' יוסי ואמרי אין אדם אוסר דבר שאין שלו וא"כ בריית"א דמחיצת הכרם כר' יוסי ור"ש לא אתיא אלא כת"ק דידהו דהיינו כר"מ דסתם משנה ר"מ היא וא"ת ומאן תנא דפליג אדר"מ בדינא דגרמי דרבי יוסי ור"ש לא פליגי אלא משום דאין אדם אוסר דבר שאין שלו ורבנן דפליגי אדר"ש בדבר הגורם לממון ליכא למימר דיש חילוקין כדפריש"ית במרובה (לעיל דף עא:[ו]) וי"ל דההוא תנא דפרק המניח (לעיל דף נג.) דקתני שחטו ונתנו במתנה מה שעשה עשוי פליג אר"מ דמשמע דיש לפטור יותר בשורף שטרותיו מבשחטו ולמאן דלאין דינא דגרמי אמר לעיל דמגבי ביה דמי שטרא מעליא:

אומר

מה שעשה עשוי וישלם מביתו הא איתמר עלה אמר רבי אילעא אמר רב [ו]והוא שנטל ונתן ביד אלא הא ר' מאיר דתנן לצבוע לו אדום וצבעו שחור שחור וצבעו אדום ר' מאיר אומר נותן לו דמי צמרו התם קא עביד בידים אלא הא ר' מאיר דתנן [ז]המסכך גפנו על גבי תבואתו של חבירו הרי זה קידש וחייב התם נמי קא עביד בידים אלא הא ר"מ דתניא [ח]מחיצת הכרם שנפרצה אומר

בית חייהם את הדרך זו גמילות חסדים ילכו זו ביקור חולים בה זו קבורה את המעשה זה הדין אשר יעשון זו לפנים משורת הדין ריש לקיש אחוי ליה דינרא לרבי אלעזר אמר מעליא הוא אמר ליה [א]חזי דעלך קא סמכינא א"ל כי סמכת עלי מאי למימרא דאי משתכח בישא בעינא לאיחלופי לך והא את הוא דאמרת רבי מאיר הוא [ב]דדאין דינא דגרמי מאי לאו ר' מאיר ולא סבירא לן כוותיה א"ל לא ר' מאיר [ג]וסבירא לן כוותיה הי רבי מאיר אילימא רבי מאיר (ד' ל' מ' פ' סימן) דתנן [ד]דן את הדין זיכה את החייב חייב את הזכאי טימא את הטהור טיהר את הטמא

כמו ר' חייא דאע"ג דלא אמרה ליה הוה מחייב אי לאו משום דלא הוה ליה למילף ורב אלפס כתב דלעולם לא מחייב עד שיאמרו לו: **טימא** את הטהור. אע"ג דאמר בהניזקין (גיטין דף נב:) המטמא והמדמע והמנסך בשוגג פטור הכא אית ליה לחיובי אע"ג דשוגג הוא מהאיה טעמא דמחייב התם במזיד למ"ד היזק שאין ניכר לא שמיה היזק כדי שלא יהא כל אחד ואחד הולך ומטמא טהרותיו של חבירו הכא נמי חייב כדי שידקדק בדין יפה ולמ"ד נמי שמיה היזק ושוגג פטור כדי שיודיעו הכא חייב דליכא למיחש להכי דאפילו טיהר את הטמא ועירבו עם פירותיו ליכא למיחש שמא אח"כ לא יודיענו שהן טמאים דכיון שדיין זה חכם ובעל הוראה ולאי יודיענו: **טיהר את הטמא מה שעשה עשוי וישלם מביתו.** א"א לישב טיהר את הטמא בשום ענין אלא כשעירבו עם פירותיו כדמפרש במסקנא בפ' אחד דיני ממונות (סנהדרין דף נ: ושם[ח]) ובפרק עד כמה (בכורות דף כח: ושם) דאם הן בענין לא מה שעשה עשוי ולא ישלם מביתו שייך בהן והא דלא מפרש הכי אלא כי מוקי לה בשנשא ונתן ביד לאו משום דמעיקרא לאו בהכי עסקינן אלא דמעיקרא לא איירי כשעירבן חכם אלא הבעלים אבל במסקנא קאמר שהחכם בעצמו עירבן ובבכורות שבא לישב וישלם מביתו בטיהר את הטמא כשעירבו עם פירותיו איירי כשעירב עם פירות מועטים ובסנהדרין שבא לישב מה שעשה עשוי איירי כשעירבו עם פירות מרובים ונתבטלו הטמאים ברוב דתרוייהו ליכא לאוקמי בענין אחד דפשיטא דבמקום מה שעשה עשוי שהוא טהור לא שייך ישלם מביתו וא"ת למאי דבעי לאוקמי כר"מ היכי מתבטלים הטמאים ברוב והא ס"ל לר"מ בהניזקין (גיטין דף נד:) גבי אגוזי פרך ורימוני באדן נפלו ונתפצעו אפילו שוגג לא יעלו וי"ל דשוגג כי האי שעשה ע"פ חכם לא קנים ר' מאיר א"ל התם דוקא שנתפצעו אחר הנפילה שנאסרו בתחילת תערובתן קאמר ר' מאיר דלא יעלו אבל אם נתפצעו קודם שנתערבו מודה ר"מ דשרי א"ג בהך מילתא דוקא דלאין דינא דגרמי אתיא כר"מ ותימה מאי בעי לאתויי מהכא דר' מאיר [ט] דלאין דינא דגרמי ואמאי מוקי לה נמי כשנשא ונתן ביד בלא נשא ונתן ביד חייב אפילו לרבנן דלא אייני דינא דגרמי כיון דבאמירה בעלמא קם דינא כדמוכח בפרק אחד דיני ממונות (סנהדרין דף נג. ושם[י]) דקאמר אי אמרת בשאמא טעה בדבר משנה אין חוזר אלמא קם דינא הייינו דקתמהת ר"מ אלא אי אמרת חוזר נימא ליה כיון דאילו הואי פרה [קמן] הוה הדרא השתא נמי דיקא לאו דינא ואלו כלוס עבדת והתם ע"כ אתי כרבנן דלר"מ דלאין דינא דגרמי אע"ג דאילו הואי קמן הוה הדר היה לו להתחייב כמו מראה דינר לשולחני דחייב אע"ג דאילו הוה קמן הוה מהדר ליה וי"ל דלעולם ההיא סוגיא כר"מ ולא דמי למראה דינר לשולחני דכיון שהראהו לשולחני שוב לא היה לו להראותו לאחר אבל גבי פרה כשאסרה לו חכם זה לא היה לו למהר להאכילה לכלבים או לערבם עם פירות והיה לו לישאל עדיין לחכם אחר ומיהו קשה מטיהר (כ) המטמא אמאי מחייב חכם אפילו לר"מ במה שעירבו בעל הבית עם פירות נימא כיון דאילו הוה עירבו הוה הדר השתא נמי לאו כלום עבד וכן בריש הכא דהכי עבד עד כמה (בכורות דף כח.) דתנן מי שאינו מומחה וראה את הבכור ונשחט על פיו הרי זה יקבר ושלם מביתו ואמאי נימא כיון דאילו לא נשחט היה מותר השתא נמי לאו כלום עבד וע"ק דע"כ סוגיא דהכא ודבכורות דלא כרב חסדא דהא משמע דאליבא דר"מ ניחא ליה בלא נשא ונתן ביד אלא כרב ששת וא"כ כיון דמה שעשה עשוי משום דאיירי דטעה בשיקול הדעת כדמוקי לה רב ששת בריש סנהדרין (דף ו.) למה נתחייב הדיין לרבנן במאי דנגע ביה שרץ הלא אלו הכי מה שעשה עשוי ועוד היכא דקם דינא למה לא יתחייב אפילו לרבנן דלא אייני דינא דגרמי מ"ש מהכאים שפיגלו במקדש דמזידין חייבין בין לר"מ בין לרבנן אע"ג דבדבור בעלמא מיפסל ולא חשיב דינא דגרמי ונראה לפרש דכל היכא דקם דינא אפילו בדבור חשיב כמעשה ולא כגרמא ומחייב אפילו לרבנן אבל היכא דאילו הוה קמן הוה הדר כגון מראה דינר וכגון טעה בדבר משנה לר"מ חייב ולרבנן פטור דהא ולאי גרמא הוא מה שהאכילו אחרי כן על פיו או מה שעירבו עם פירותיו וסוגיא דסנהדרין כרבנן והא דבעי הכא לאוקומי דר"מ (ג) דלאין דינא דגרמי מטיהר את הטמא דייק דחייב חכם במה שעירבם בעל הבית עם פירותיו ומחייב את הזוכה דחייב חכם אמאי דשילם זכאי אחר כך אבל טימא את הטהור וזיכה את החייב בדבורו של חכם מה שעשה עשוי חייב לשלם אפילו לרבנן דלא אייני דינא דגרמי וכן בפרק עד כמה (בכורות דף כח:) דקאמר נימא תנן סתמא כר"מ משום טיהר את הטמא וחייב את הזוכה קאמר ולא משום טימא את הטהור וזיכה את החייב והא דמפרש התם לשויי מתני' כרבנן טימא את הטהור דנגע בה שרץ זיכה את החייב שהיה לו משכון ונטלו הימנו אגב אחרינא מפרש להו א"ג סוגיא דהתם כרב חסדא ומפרש האמת וישאל דמי שאין מומחה וראה את הבכור ונשחט על פיו לאו דוקא אלא הוא עצמו שחטו וא"ע לרבנן מ"ש דפטרי בשורף שטרות חבירו מטימא הטהור וכהנים שפיגלו דלא חשיב דינא דגרמי דמה לי אם גורם לו הפסד ע"י ששורף שטרותיו ומה לי ע"י דיבורו ול"ל דדיבור חשיב כמעשה והוי מזיק בגוף הממון בידים אבל בשורף שטר אינו נוגע בגוף הממון ויירא בעלמא הוא דקלי מיניה ואין (ד) אלא גרם בעלמא ועוד י"ל דסוגיא דהכא ודבכורות דלא כרב חסדא דלא קם דינא בדיבורי' בעלמא ואייני בנשא ונתן ביד כדמוקי התם רב חסדא אלא דס"ד דגמ' דנשא ונתן בעלי דינין ודחי דאיירי בנשא ונתן ביד הדיין עצמו: **שאני התם דבידים עביד.** תימה ודקאמר לה מאי קאמר לה וי"ל משום דאין אמר משתנה מיד כשנותן בסממנים דאין קולט הצבע מיד עד ג' ימים או ג' וגרמא בעלמא הוא ודומה למסכך גפנו שאין מזיק עד אחר זמן ובתרוייהו משני בידים קעביד ומ"מ מסכך גפנו לא מזיק כל כך בידים כמו בגמר לצבע לפיכך הביאה אחר כך: **מחיצת** הכרם שנפרצה כו'. אור"ת שאין (ה) משנה בשום מקום אלא בריית"א היא ומ"מ דייק דאתיא כר"מ [ט] מכח ההיא משנה דהמסכך דלעיל דפליגי התם בסיפא ר' יוסי ואמרי אין אדם אוסר דבר שאין שלו וא"כ בריית"א דמחיצת הכרם כר' יוסי ור"ש לא אתיא אלא כת"ק דידהו דהיינו כר"מ דסתם משנה ר"מ היא וא"ת ומאן תנא דפליג אדר"מ בדינא דגרמי דרבי יוסי ור"ש לא פליגי אלא משום דאין אדם אוסר דבר שאין שלו ורבנן דפליגי אדר"ש בדבר הגורם לממון ליכא למימר דיש חילוקין כדפריש"ית במרובה (לעיל דף עא:[ו]) וי"ל דההוא תנא דפרק המניח (לעיל דף נג.) דקתני שחטו ונתנו במתנה מה שעשה עשוי פליג אר"מ דמשמע דיש לפטור יותר בשורף שטרותיו מבשחטו ולמאן דלאין דינא דגרמי אמר לעיל דמגבי ביה דמי שטרא מעליא:

מסורת הש"ס

(א) [לעיל לח: כתובות פו.], (ב) סנהדרין ו. לג. לקמן קיח: בכורות כח:, (ג) כלאים פ"ז מ"ד וכ' יומא פג., (ד) ב"ב ב. [וש"נ], (ה) בפ' אלו מציאות דף ל: פי' רש"י בית חייסס לגמוד לחן אומנות להתפרנס בו וחוקות ומורות כתיבי בריש"ת דקרא, (ו) [ד"ה לפנים], (ז) מיומר, (ח) [ד"ה שעירבן], (ט) [ד"ה הסמתא], (י) [ד"ה וסבר],

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה טיהר וכו' דר"מ היא דלאין וכו': (ב) בא"ד מיהו קשה מטיהר את הטמא כל"ל: (ג) בא"ד והא דבעי הכא לאוקומי דר"מ דדאין וכו': (ד) בא"ד ואין זה אלא גרס: (ה) ד"ה מחיצת וכו' שאין זה משנה:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה מחיצת וכו' מכח ההיא משנה דהמסכך. עי' לקמן דף קנז ע"ב תוס' ד"ה ל"ל הכי':

רבינו חננאל

בית חייהם את הדרך זו גמילות חסדים אשר ילכו זה ביקור חולים בה זו קבורה ואת המעשה זו הדין אשר יעשו זה לפנים משורת הדין. ריש לקיש אחזי דינר לר' אלעזר אמ' ליה מעליא הוא אמ' ליה חזי דעלך סמיכנא, אמ' ליה למאי אמ' ליה דאי משתכח בישא מיחייבנא לך, והא את הוא דאמרת מאן הוא תנא דדאיין דינא דגראמי ר' מאיר, מאי לאו ר' מאיר ולא סבירא לך כוותיה, אמ' ליה לא כר' מאיר וסבירא לו כוותיה. ודייקיני הי ר' מאיר אילימא הא דתנן דן את הדין זיכה החייב חייב הזכאי כול', ודחינן הא ר' אילעאי והוא שנטל ונתן ביד. אלא לצבוע לו אדום וצבעו שחור, דחינן דילמא שני התם דבידים קא עביד, אלא הא מחיצת הכרם שנפרצה אומ' לו לבעל הכרם גדור נתיאש ולא גדר הרי זה קידש וחייב באחריותו, פיר' חייב לשלם הזרע דקימא לן זה סומך לגדר וזורע וזה סומך ונוטע, וכיון שנפרץ הגדר נתערבו ונאסרו תבואת הכרם והזרע ומפני שלא גדר גרם לזרע להיאסר, לפיכך נתחייב בעל הגדר לשלם דמי הזרע שנאסר נתברר כי אע"פ שלא עשה מעשה בידים אלא ישב ולא גדר וגרם הזק לחבירו חייב וכן הלכה. מתני'. נתן צמר לצבע והקדיחתו יורה נותן לו דמי צמרו, צבעו כעור כול'. פיר' כעור כולבוס, ופיר' כולבוס

עין משפט נר מצוה

עט א מיי' פ"י מהל' שכירות הלכה ה סמג עשין פט טוש"ע ח"מ סי' שו סעיף ו:

פ ב מיי' פ"ז מהל' חובל ומזיק הלכה יא ועיין בהשגות ובמ"מ סמג עשין ע טוש"ע ח"מ סי' שפו סעיף א:

פא ג ד מיי' פ"ו מהלכות סנהדרין הלכה ג סמג עשין לו טוש"ע ח"מ סי' כה סעיף ג:

פב ה מיי' פ"ז מהל' כלאים הלכה יח סמג לאוין רפ טוש"ע י"ד סי' רלו סעיף מז:

מוסף רש"י

בית חייהם. לגמוד להם אומנות להתפרנס בו, חוקות ומורות כתיבי בריש"ת דקרא (ב"מ ל:). דדאין דינא דגרמי. הממיב את הגורם הפסד לחבירו (כתובות פו.). שנטל ונתן ביד. שנטל הוא המעות ממנו בידו ופרעו לצבע דין (בכורות כח:). הרי זה קידש. לשון פן מוקדש (דברים כג) אסר תבואת חבריו ומייב לשלם (יבמות פג.). מחיצת הכרם. שסמוך לשדה הלבן של חבירו (ב"ב ב.).

SOFTWARE SYNAGOGUE